

Alguns articles en diaris i revistes manifesten la importància de la seva tasca pel que fa a la lectura en català:

“L’Esparver és una col·lecció que es justifica sola: malgrat el pas del temps, continua havent-hi lectors, per a aquestes novel·les i és adient que els lectors catalans les llegeixin en català. I és bo i positiu, d'altra banda, (...) i que Maria Antònia Oliver s’hagi enfrontat amb un altre text de Verne”

(Diari de Barcelona, 15 de maig de 1980, p. 32)

La seva feina com a traductora ha estat ben reconeguda i una mostra és l’obtenció del Premi a la Traducció al català de la Generalitat de Catalunya l’any 1985, per la versió al català de *Moby Dick*.

5. Compromís nacional

El seu compromís, tant amb la llengua catalana com amb la literatura, la política i la divulgació, l’ha portat a formar part de moltes associacions professionals, de memòria històrica, a col·laborar en antologies adreçades a les escoles i biblioteques, i a realitzar activitats culturals com ara exercir de jurat en premis literaris, tallers literaris i presentar ponències en seminaris, congressos i conferències. També és remarcable el seu paper com a responsable de l'àmbit de Producció Literària del Congrés de Cultura Catalana, realitzat a Barcelona, l’any 1997.

Dissabte, dia 11 de novembre
EL RECORREMENT DEL LLIBRE CATALÀ
 A l’entorn de l’Exposició es celebrarà una taula rodona, amb la col·laboració de l’Associació d’Escriptors en Llengua Catalana.
 amb la participació d’Avel·lí Artís-Gener, escriptor, Secretari General del Centre Català del PEN; Maria Antònia Oliver, escriptora mallorquina; Manuel Pérez Bonfill, Professor de literatura a l’Institut de Tortosa, i Xavier Martínez Palacios, Director Adjunt del Centre associat de l’UNED (Tortosa).
SALA D’ACTES DE LA CASA DE CULTURA
 a dos quarts de vuit del vespre.
 Tortosa, novembre del 1978

El seu compromís amb el món a través de la cultura queda manifest en una declaració a la revista Destino: “Sé que el mundo no puedo cambiarlo yo sola, pero sí puedo contribuir a que lo haga desde mi posición de intelectual, trabajando honestamente para conseguir que evolucionen las estructuras del pensamiento humano, a partir de la irreversible necesidad que tiene el hombre de conquistar su libertad. O lo que viene a ser lo mismo, operando desde una base ideológica izquierdista. No, no he sido ni soy militante de ningún partido”.

(Robert Saladrigas. “Monòlogo con Maria Antònia Oliver”. Destino. 30 jun. 1973, p. 41)

6. Traduccions en altres llengües i obres en col·laboració

L’èxit de les seves novel·les es fa palès en les nombroses traduccions que se n’han fet, especialment les de gènere negre. En podem trobar versions en molts idiomes: castellà, romanès, anglès, francès, alemany...

(Fons MAO, C. 30/2)

Cal destacar la col·laboració de Maria Antònia Oliver en diverses obres amb Jaume Fuster i altres autors dins el col·lectiu Ofèlia Dracs (Lovecraft, Lovecraft, 1981; Negra i consentida, 1983; Essa Efa. recull de contes intergalàctics (1985)...). També va fer traduccions conjuntament amb Jaume Fuster i va participar en el col·lectiu literari Trencavel, format per ells dos i una colla d’escriptors: X. Romeu, J. Soler, J. Albanell, J. Rendé, G.J. Graells, O. Pi de Cabanyes, els quals elaboraren una sèrie d’articles entre 1976 i 1978 de marcat caràcter nacionalista, amb la intenció de construir les bases de la nova realitat. La seva vinculació al món cultural queda també reflectit en la correspondència amb altres autors i editorials. I també la redacció de pròlegs com, per exemple, de l’obra de Pere Morey i Servera titulada Rondalles per qui les saben totes, publicada el 1979.

La seva tasca ha estat ben reconeguda per diversos premis, entre els quals cal destacar el Premi d’Honor de les Lletres Catalanes. I, com a homenatge, també s’ha creat un premi literari amb el seu nom a Manacor “Premi literari Maria Antònia Oliver”.

Mirall d’aigua : reflexos del port = Miroir d’eau : reflets du port. Barcelona: Port Autònom de Barcelona :Lunberg,DL 1992 (096-Fol-323)

(Fons MAO, C. 30/2)

Maria Antònia Oliver:
“Per a mi escriure és viure, viure és escriure”
 Del 13 de desembre de 2021 al 21 de gener de 2022

The collage features a magnifying glass over a handwritten note that reads: "la història de la folla a Barcelona, seguida: al seu treball al Gran...". Below it is a film strip with a photo of Maria Antònia Oliver writing at a desk. To the right is a newspaper clipping with the headline "L'Esparver, que jo arrodono de l'esmentari, com ja..." and a sub-headline "En Guineu ha seguit una via de...".

Horari de visita
 De dilluns a divendres, de 10 a 19 h. A partir del 10 de gener de 2022, de 9 a 20 h.
 Dissabtes 18/1/21, 8 i 15/1/2022, de 10 a 14 h

Biblioteca de Catalunya
 Carrer de l’Hospital 56 - 08001 - Barcelona
 Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat

Maria Antònia Oliver: “Per a mi escriure és viure, viure és escriure”

Una de les frases de Maria Antònia Oliver (Manacor, Mallorca, 4 de desembre de 1946), “*Per a mi escriure és viure, viure és escriure*”, reflecteix molt bé la trajectòria literària i vocacional d'aquesta autora, que volem mostrar en aquesta exposició.

Esriptora, traductora, autora d'articles periodístics i guionista, M. Antònia Oliver ha dedicat la seva vida al conreu de la literatura i a la defensa de la llengua i la cultura catalanes. Com a pertanyent a l'anomenada “generació literària dels setanta”, participà activament en la renovació del món literari català. També fou responsable de l'àmbit de Producció Literària del Congrés de Cultura Catalana, que va tenir lloc a Barcelona l'any 1977.

En els seus primers escrits s'evidencia la influència de la literatura oral i, especialment, de les rondalles de mossèn Antoni Alcover, tan presents a la Mallorca de la seva infància. Ja sigui en les novel·les *Cròniques d'un mig estiu*, *Cròniques de la molt anomenada ciutat de Montcarrà*, o bé en narracions curtes, *Coordenades espai temps per guardar-hi les ensaimades*, *Figues d'un altre paner...*, traspua aquest aspecte de l'imaginari popular.

M. Antònia Oliver va ser la primera escriptora a incorporar un personatge femení en el gènere negre en la literatura catalana. Lònia Guiu, una dona detectiu, que serà la protagonista de les seves novel·les policíacques, farcides també de crítica social: *Estudi en lila*, *Antípodes* i *El sol que fa l'ànec*. A més, la majoria de les seves narracions estan protagonitzades per dones, *Punt d'arròs*, *Crineres de foc*, *Joana E.*, i, en algunes, hi introdueix elements feministes. Com ella mateixa s'ha definit: “*A més d'escriptora som feminista ...*”.

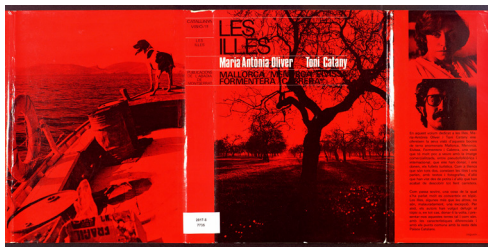
En l'ampli espectre literari de l'autora també hi té cabuda la literatura infantil i juvenil (*El vaixell d'iràs i no tornaràs*, *Margalida perla fina...*), el teatre (*Negróni de Ginebra*, *La Dida*) i el guionatge. També ha participat en el món del periodisme, col·laborant en revistes com ara *Serra d'Or*, *El Correo Catalán*, *Canigó* ... A més, juntament amb el seu marit, Jaume Fuster, i altres escriptors, col·laborà en la creació de diverses narracions dins el col·lectiu Ofèlia Dracs i Trencavel.

Molt destacable és la seva tasca com a traductora del francès, anglès i italià al català i al castellà. Ha fet traduccions de notables autors com ara Jules Verne, Herman Melville, Virginia Woolf, Italo Calvino, Charles Darwin, Mark Twain, Mary Shelley ... També cal destacar les nombroses traduccions que s'han fet de les seves obres a l'alemany, anglès, romanès, italià, castellà ..., algunes de les quals fetes per ella mateixa.

M. Victòria Casals Gelpí (Secció de Col·leccions Generals)
Anna Nicolau Payàs (Secció de Manscrits i Arxiu)

1. Primeres produccions literàries

L'entorn del naixement de Maria Antònia Oliver, el Manacor de mitjans del anys 40, així com la literatura oral de Mallorca i la rondallística de Mossèn Antoni Maria Alcover marcaran les seves primeres obres. *Cròniques d'un mig estiu* (1970), *Cròniques de la ciutat de Montcarrà* (1972), *Coordenades espai-temps per guardar-hi les ensaimades* (1975), entre d'altres, són obres que mostren l'ambient i els canvis de l'illa, i en les quals es deixen entreveure l'ambient fantàstic i

Les illes : Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera, Cabrera. Maria Antònia Oliver, Toni Catany. Barcelona: Jaimés Libros, 1979)

imaginar de les rondalles.

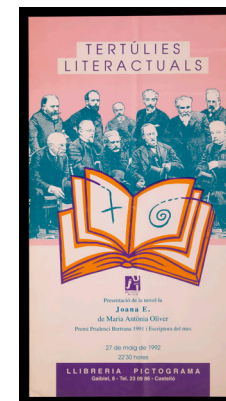
En l'obra de la col·lecció “Retrats” de l'AELC, dedicada a la seva biografia, l'autora dona testimoni d'aquesta etapa d'infantesa: «*Record una infantesa feliç però plena d'interrogants, entre jocs lliures al carrer i silencis de tota mena, entre lectures en castellà i rondalles mallorquines, conegudes primer oralment i després als toms aplegats per Antoni Maria Alcover [...] Amb aquestes rondalles vaig aprendre a llegir la llengua que sempre parlava, i després a escriure-la.*”

(Cortés, Carles; Escandell, Dari. *Maria Antònia Oliver*. Barcelona : Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, 2006, p. 22).

2. Literatura de lladres i serenos i feminista

Haver treballat un temps, de jove, com a administrativa en una agència de detectius li servirà de base per a conrear la novel·la policíaca. La irrupció d'una dona detectiu, Lònia Guiu, com a protagonista en les seves novel·les de gènere negre, suposa una gran novetat en la literatura catalana del moment, ja que fins llavors tots els protagonistes de novel·les policíacques eren homes. Lònia Guiu també li servirà per reivindicar el paper de les dones, així com per tractar temes de crítica social.

En una entrevista a la revista *Cultura*, na Maria Antònia parla de la creació d'aquest personatge: “*La protagonista, la Lònia Guiu, és una amiga, molt amiga, jo me l'estimo molt. És de Santa Eugènia, al costat de Biniali, i tot i no existir em sembla que és real i hi parlo. Ella m'explica les seves aventures i jo les escric ...*” (*Cultura*, núm. 50, novembre 1993).

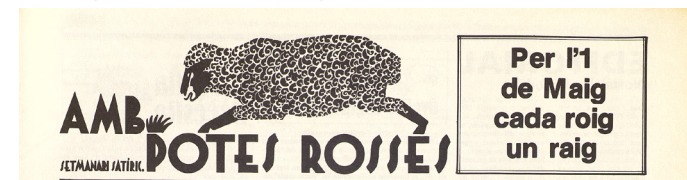
(Fons MAO, C. 30/2)

3. Altres gèneres literaris, per a tots els públics i mitjans

Esriptora polifacètica, Maria Antònia Oliver, ha desplegat una àmplia varietat de gèneres en la seva obra. Pel que fa a la narrativa infantil i juvenil ha escrit *El vaixell d'iràs i no tornaràs* o *Margalida perla fina* i *El Pacatícu*.

Els personatges femenins són predominants en les seves obres; en algunes senzillament com a protagonistes i, en d'altres, destacant aspectes feministes, com ara Joana E., de la qual se n'han fet moltes edicions. Cal destacar també la seva participació en programes en el circuit català de TVE, amb els programes “Signes” i “Cinc cèntims de cultura”, en què entrevistà autors catalans destacats: Josep M. Llompart, Maria Aurèlia Capmany, Joan Fuster, Mercè Rodoreda...

Una altra faceta de l'autora és el periodisme que es manifesta en les seves col·laboracions en publicacions periòdiques com ara *El Correo Catalán*, *Serra d'Or*, *Canigó*, *Cairell*, *Amb Potes Rosses*, *Diari de Barcelona* i *l'Avui*.

(Amb potes rosses, núm. 7, Any 1, 4 de maig de 1979 – Fons MAO, C. 10/4)

4. Maria Antònia Oliver, traductora

Una de les tasques a la qual Maria Antònia Oliver ha dedicat gran part de la seva vida professional ha estat la traducció literària. Ha traduït autors d'àmbit internacional com ara Jules Verne, Mark Twain, Mary Shelley, Virginia Woolf, Italo Calvino...